

SUOMEN PANKKI
EUROJÄRJESTELMÄ

FINLANDS BANK
EUROSYSTEMET

Digitaalisen euron merkitys suomalaiselle vähittäismaksamiselle

Tilaisuus Euroopan parlamentissa 22.5.2025

SUOMEN PANKKI

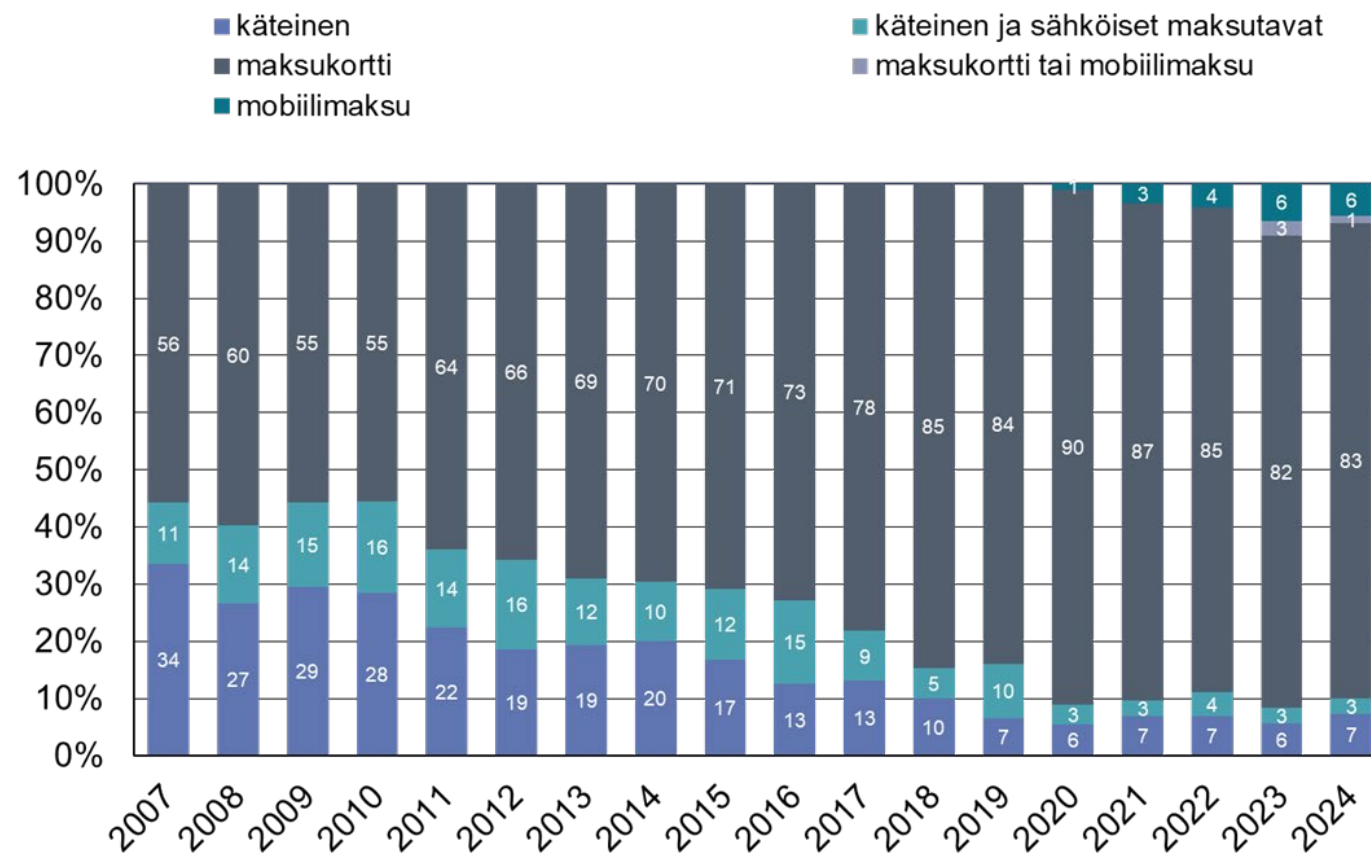
Johtokunnan jäsen Tuomas Välimäki
Suomen Pankki

Maksaminen murroksessa

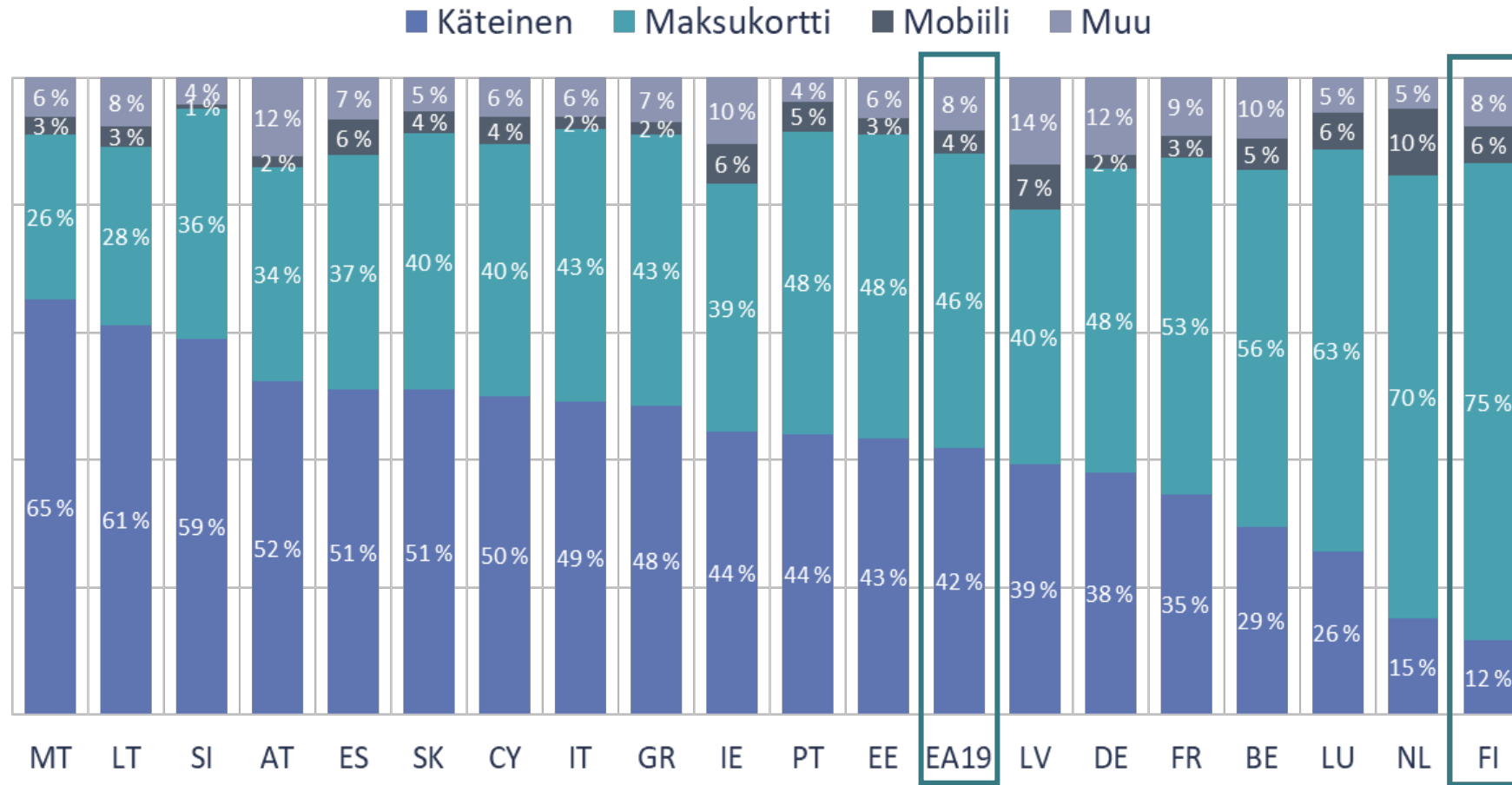
Maksamiseen tarvitaan vaihtoehtoja

Yleisimmin päivittäistavaraostoissa käytetty maksutapa

Lähde: Suomen Pankin kuluttajakyselyt, 2007 - 2024.

Vähittäismaksamisen maksutavat moninaiset euroalueella

Lähde: Euroopan keskuspankki, Study on the payment attitudes of consumers in the euro area (2022).

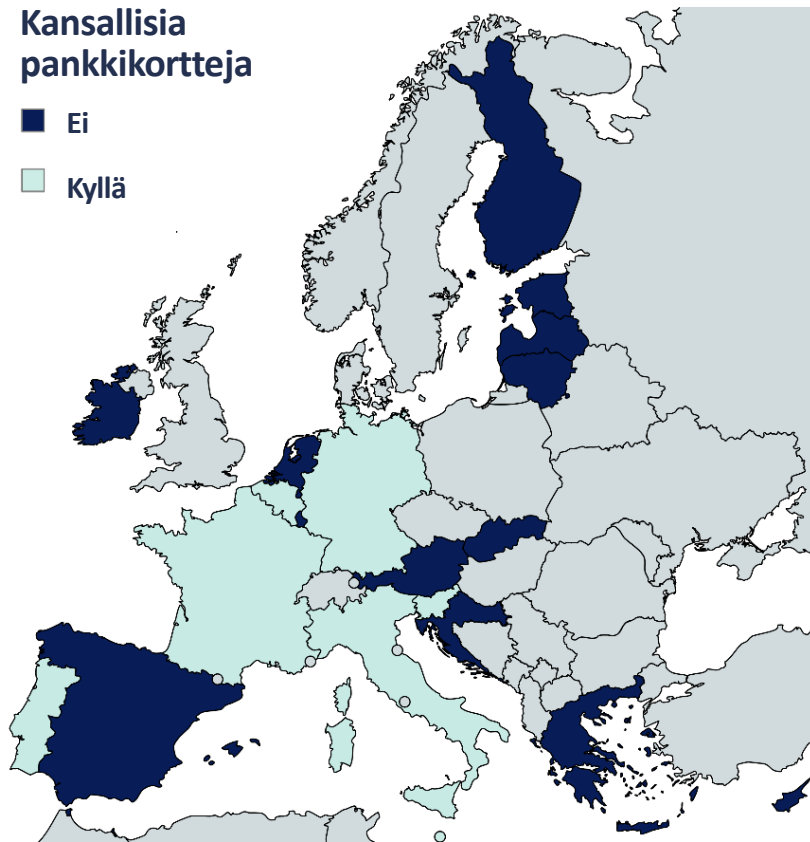
Tarve yleiseurooppalaiselle sähköiselle maksuratkaisulle

EU:n maksumarkkina on hajanainen

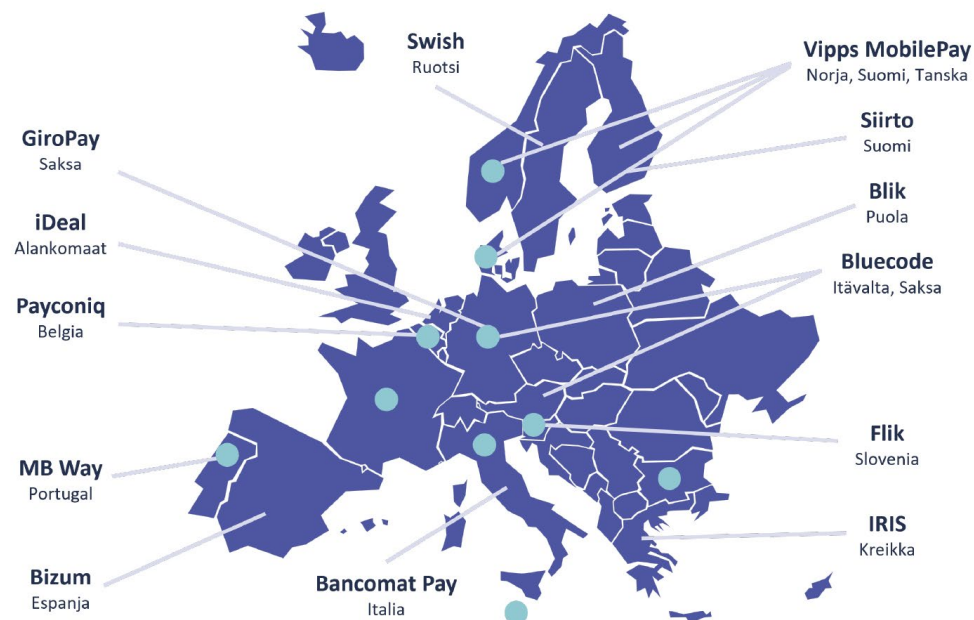
Kansallisia pankkikortteja

- Ei
- Kyllä

Lähde: EKP

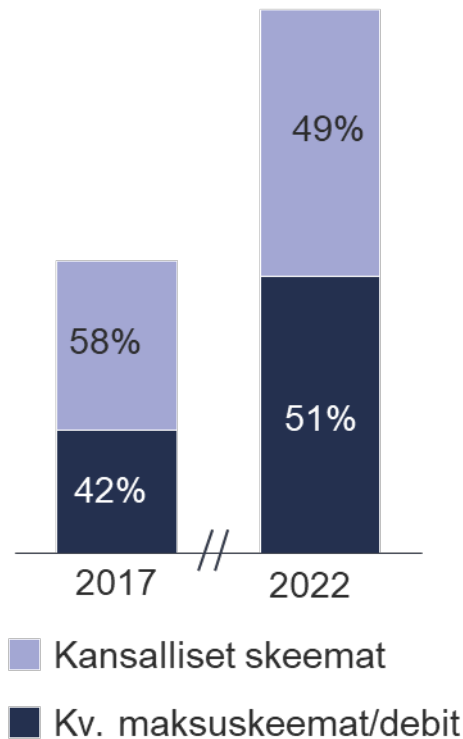
Pikamaksuratkaisuja on, mutta vain vähän rajojen yli

© Suomen Pankki.

Vähittäismaksamisen murros – EU:n ulkopuoliset ratkaisut valtaavat tilaa

Debit-maksujen muutos

Lähde: EKP

Meillä ei ole eurooppalaista koko euroalueen kattavaa sähköistä maksuratkaisua

- Kivijalkaliikkeissä tapahtuvaan maksamiseen on vähänlaisesti ratkaisuja
- Verkkokaupan ja henkilöltä toiselle maksamisen saralla kansalliset ratkaisut kiinnostuneet rajat ylittävästä yhteensopivuudesta, mutta maksamisessa (verkostoliiketoiminnassa) kriittinen massa ja koko ratkaisevat. Fragmentaatio pirstoo volyymit.
- Euroopan ulkopuoliset digitaaliset lompakot kasvattavat suosiota jatkuvasti, minkä lisäksi ne linkittyvät usein kv. korttiskeemojen maksuverkkoon.

Globaalit toimijat jatkavat jalansijan ottamista unionin maksamisen markkinasta.

Miksi me tarvitsemme eurooppalaisen maksutavan?

*Maksaminen on yhteiskunnan kriittinen toiminto,
josta ei saa antaa muodostua yksityisen sektorin monopolia.*

Toimintavarmuus/resilienssi

- Yhdellä teknisellä ratkaisulla toimiva järjestely altistaa häiriöille ja kasvattaa niiden vaikutusta (esim. datayhteydet, Suomi on saari)
- Kun maksamista on alettu ”aseistaa”, on tärkeää, että meillä on myös Euroopassa hallinnoituja ratkaisuja

Kilpailu

- Maksaminen maksaa. Kilpailun puute kasvattaa kustannuksia. Jos käteisen asema marginalisoituu edelleen, erityisesti kaupan neuvotteluasema heikkenee.

Digitaalinen euro

Täysi-ikään ehtinyt 25-vuotias yhteisvaluutta valmiina tulevaisuuden vaatimuksiin

Digitaalinen maksaminen kasvussa

Kehitys ajalla 2019–2024:

Käteismaksujen osuus putosi 68% → 40%

Korttimaksut 26% → 40%,
enin osa kontaktittomia

Mobiiliostojen kasvu
6% → 15%

Digitaalinen euro rahaliiton seuraava askel

Fyysisen käteisen sähköinen
täydentäjä, ***ei korvaaja***

Digitaalisen aikakauden
laillinen maksuväline

Kuluttajien ja yritysten
tarpeiden turvaaja

Digitalisoituva sisämarkkina tarvitsee digitaalisen pohjaekosysteemin maksamiseen

Sopeutuminen

- Digitaalinen euro on käteisrahan digitaalinen vastine. Se tuo keskuspankkirahan tähän päivään.

Mahdollistaminen

- Laillisen maksuvälineen asema takaa laajan kattavuuden ja käytettävyyden. Digitaalisesta eurosta saadaan maksutapa, joka on kaikkien saatavilla ja käy kaikissa maksutilanteissa.

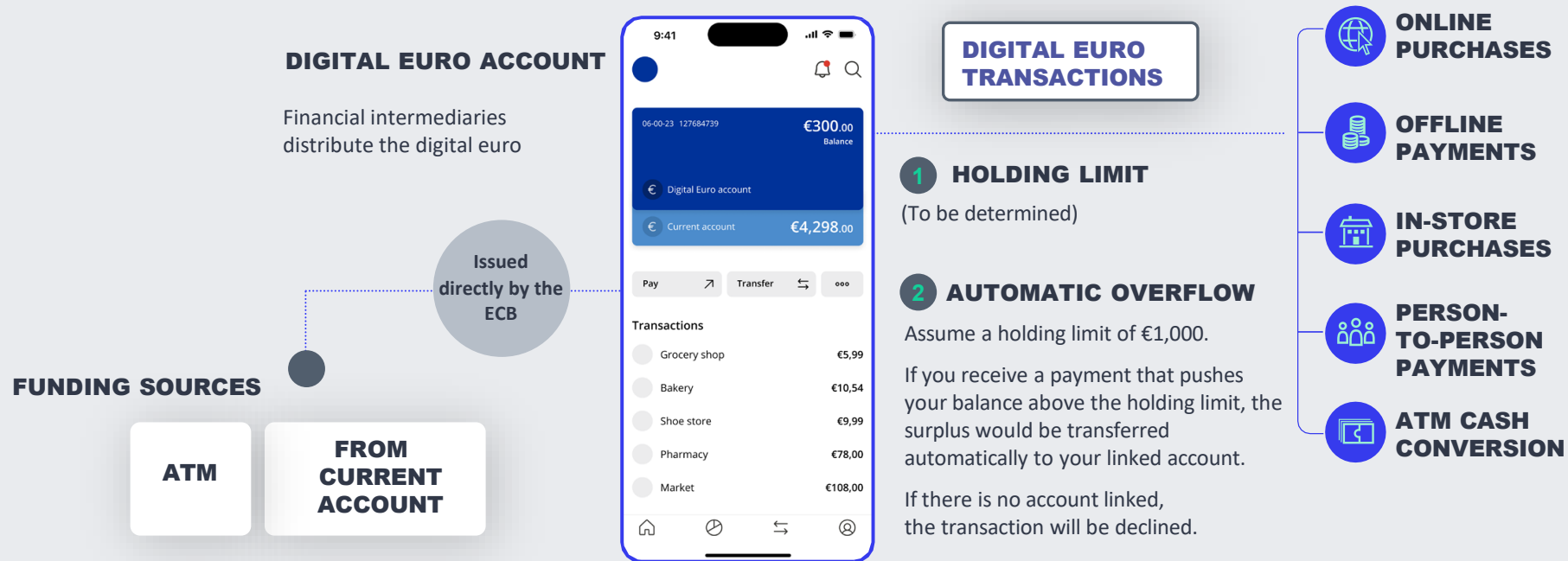

Vahvistaminen

- Se vähentää riippuvuutta EU:n ulkopuolisesta palvelujen tarjonnasta, ja siten vahvistaa strategista autonomiaa. Se myös edistää innovointia ja kilpailua Euroopan maksumarkkinalla.

Digitaalinen euro tuo aidon vaihtoehdon päivittäisasiointiin

Miten se toimii?

Lähde: EKP

Asetusehdotus digitaalisen euron käyttöönotosta sisältää merkittäviä elementtejä hankkeen onnistumiselle

Käy kaikissa maksuissa kaikkialla

Kansalaiset voivat maksaa digitaaliselle eurolla kaikissa paikoissa, joissa sähköiset maksutavat nyt jo käytössä

Peruskäyttö kansalaisille ilmainen

Kansalainen voisi käyttää digitaalista euroa peruspalveluiden osalta aina ilmaiseksi

Oikeus saada digitaalisia euroja

Kansalaiset voisivat hankkia digitaalisia euroja niiden luottolaitosten avulla, joissa asioivat nykyin

Taloudelliset kannustimet osapuolille

Maksupalveluntarjoajat saavat kohtuullisen kompensaation samaan tapaan kuin muiden palvelujenkin tarjoamisesta

Digitaalinen inklusio

Erityistä huolenpitoa tarvitsevien ryhmien tarpeet otetaan suunnittelussa huomioon

Korkea yksityisyyden suojan taso

Eurojärjestelmä varmistaa, että korkeaa yksityisyydensuojan tasoa noudatetaan unionin lainsäädännön edellyttämällä tavalla

Korkea yksityisyydensuoja ja tietosuoja

Yksityisempi kuin muut olemassa olevat sähköiset maksutavat

Eurojärjestelmä ei voi tunnistaa yksittäistä käyttäjää maksutapahtumien perusteella

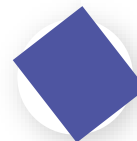

Muiden sähköisten maksuratkaisujen tapaan yksityiset maksupalveluntarjoajat voivat saada joitain tietoa unionin lainsäädännön edellyttämällä tavalla

Kaikkia henkilötietoja koskevat unionin lainsäädännön vaatimukset mukaan lukien GDPR.

Offline-digitaalinen euro tarjoaisi korkeamman yksityisyydensuojan

Offline maksu vertautuisi käteisellä tehtävään maksuun. Tiedot ovat vain maksajan ja maksunsaajan välisiä.

Kaiken keskiössä on uusi maksuskeema

Maksuskeema liimaa palaset yhteen

Digitaalisen euron sääntökirja luo perustan yhteisille standardeille:

Koko euroalueen **kattava** ja yhtenäinen maksukokemus

Markkinaosapuolet voivat **innovoida** uusia ratkaisujen uudelle alustalle

Tarjoaa kansallisille **pikamaksuratkaisuille** myös laajemman kattavuuden ja ulottuvuuden

Sääntökirjaa valmistellaan huomioiden laajasti kaikkien osapuolten ja sidosryhmien tarpeet:

Maksupalveluntarjoajat

Vähittäiskauppa

Kuluttajat

Keskeisiä huomioita

- Maksamisen suvereniteetti korostuu teknologisten muutosten ja geopoliittisten jännitteiden vuoksi. Digitaalinen euro parantaa maksuinfrastruktuurimme eurooppalaisuutta.
- Reaaliaikaiset tilipohjaiset pikamaksujärjestelmät menestyvät hyvin maailmanlaajuisesti (esim. Brasilia ja Intia), ja EU edistää niiden käyttöönottoa Euroopassa – D€ luo pohjaa tälle kehitykselle.
- Aiemmat yksityiset hankkeet eivät ole saavuttaneet riittävää kattavuutta. Julkisen sektorin hanke voi tarjota luotettavan pohjan, johon uudet maksutavat voivat rakentua ja luoda myös uutta liiketoimintaa.
- Suomalainen vähittäismaksaminen tarvitsee kipeästi lisää vaihtoehtoja. Digitaalinen euro olisi merkittävä lisä kansallisen varautumisen ja tehokkaan maksumarkkinan tarpeista katsoen.
- Resilience by design: esim. siirrettävyys (portability) ja offline-toiminnallisuus.
- Nykyisen jännitteisen tilanteen vuoksi tulee myös pohtia, millä tavalla ratkaisu saataisiin markkinalle mahdollisimman ripeästi.

Kiitos!

e-mail: tuomas.valimaki@bof.fi

Some: LinkedIn & Bluesky

suomenpankki.fi

